

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 3° kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XIX. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
 Fél évre . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomdája küldendők.

Ellenzéki matematika.

Zombor, 1896. október 1.

Most, hogy Bánffy Dezső báró, miniszterelnök nyilatkozata után, melyet a főrendiházban tett, bizonyosra vehetjük, miszerint a képviselő választások küszöbén állunk, csak természetes dolog ismételtén a választások kérdésével foglalkozni.

Kiáll a választók elé valamennyi párt, kifejti komolyan, becsületesen a maga programját s minden törvényes eszközzel azon van, hogy a saját eszméit, elveit érvényre juttassa. Mert ettől függ, hogy a jövő öt esztendőben minő politikai vezérelvek szerint fog hazánk sorsa intézteni.

Hadd győzzön az a párt, melynek elvei a választó közönség bizalmát bírják.

Normális viszonyok között így kellene lenni. Ámde mit látunk?

A szabadelvűpárt e megyében is világosan körülvonalozott elvek körül csoportosul, addig a nemzeti párt — mint már réá mutattunk — paktál. Mit neki elv? Ez mellékes! De honnan is vegye, mikor nincs. Szövetséget köt a Kossuth, az Ugron és a néppárttal. Taktikázik személyek mellett s személyek ellen. Hogy a politikai morál az elvek győzelmét tüzi ki célul, az neki semmi.

Milyenek az eszközei?

Azonnal szolgálunk egy eklatans példával.

A megyei ellenzék vezérorgánuma, a „Zombor és Vidéke” a közeli választások egyik kulcsaúl a kvóta kérdést tünteti fel s a többek között azt kiáltja oda a választó polgároknak: ha Bánffy marad a miniszterelnök, felemelik a kvótát és tizszer annyi adót kell majd fizetni, mint eddig.

Hát bizony ez szomorú dolog! A ki eddig 10 frtot fizetett, az fizet majd 100-at, a ki 100-at fizetett, az fizet 1000-et, a ki 1000 frtot fizetett, az fizet majd 10,000 frtot s így tovább.

Minő borzalmas élet vár reátok szegény választók, ha a szabadelvűpárt mellett szavaztok! Még csont se marad rajtatok! Mind elviszi Kvóta ur.

De félre a tréfával, ha a „Zombor és Vidéke” komolyan vette e kijelentést, — az ellenkező feltevésével nem akarjuk sérteni — nekünk is van ehaz a közönséges népamító szóhoz egy-pár megjegyzésünk.

Senki se akarja ez országban a kvóta felemelést, legkevésbé a szabadelvűpárt. Világosan kitűnik ez abból a viszonzásból, melyet a magyar bizottság e napokban az osztrákokhoz intézett s melyet minden újságolvasó ember bizonyosra a legnagyobb örömmel és élvezettel olvasott. A végsőkig kitartunk a jelenlegi kvóta arány mellett. Meggyőző érveléssel mutatta ki a magyar álláspont helyességét a bizottság előadója, Falk Miksa.

Egyszerű hazugság tehát az, hogy a szabadelvűpárt akarna kvóta felemelést, mikor az küzd a legerősebben ellene. Nem is azért, mintha a kvóta felemelés ideáját tetszetősebbé akarnának tenni, hanem kizárólag azért, hogy kimutassuk mily abszurd dolgokat akar az ellenzéki vezérorgánuma a választókkal elhitetni, a következőkben kommentáljuk az ellenzék legújabb szörnyszülöttjét, kortesfogását:

A jelenlegi kvóta-arány 31.4%.

Az 1896. évi költségvetés szerint e címen fizetünk 33.934.341 frtot,
 ha jövőre az osztrák (tehát a képzelhetlen legmagasabb) követelés fogadtatnék el, kellene fizetnünk 45%-ot, azaz 48.632.010 frtot,
 vagyis 14.697.669 frttal többet.

Nézzük már most, hogy ezen többlet fedezésére a „Zombor és Vidéke” minő összeget hoz ki?

Kiindulási pontja az, hogy tizszer annyi adót kell majd fizetnünk, mint eddig.

Az egyenes állami adó
 1896-ra 99.020.000 frt,
 ennek 10 szerese 999.200.000 frt,
 fogyasztási adó 1896-ra 70.364.000 frt,
 ennek 10-szerese 703.640.000 frt,
 a tizszeres adó esetén tehát egyenes adóban többlet fizetnünk 901.180.000 frtot,
 fogyasztási adóban 633.276.000 frtot,
 azaz összesen 1.544.456.000 frtot.

Vagyis, kedves bácskai polgártársam, a nemzeti párt azt akarja veled, a te józan eszeddel elhítenni: hogy tizennyeg és félmillió forint többletért (ha t. i. akadna az országban oly félkegyelmű ember, a ki az osztrákok által kívánt 45%-os arányt elfogadná) az adókat ezer ötszáz negyvennégy és fél millióval fel kell emelni. Hát minek fogod te az olyan embert tartani, aki ezt az örültséget akarja rád disputálni?

Tudod-e kedves polgártársam, hogy e számítás szerint Magyarországnak az eddigi 170 millió forint adó helyett egyszerre egy ezer hétszáz millió forint adót kellene beszedni. Hát nem kergeted el magad mellől az olyan embert, a ki téged minden józan ész nélkülinek tart és ilyen dolgokat beszél. Hát aki ilyen fontos dologgal a te rovására komédiát üz, hiszsz-e annak? Bizonyosan nem.

Nem kellemes dolog a kvóta felemelésről beszélni, a szabadelvűpárt nem is fog egy fillért se engedni, de ha már benne vagyunk a dologban: tudod-e mit jelent 1% kvóta felemelés? 1.080,711 frtot. S tudod-e, hogy ilyen összeget a pénzügyileg hála istennek elég erős Magyarországnak nem kell adóemeléssel beszerezni. Tudod-e, hogy 5-6 milliányi kiadási többlet a mi állami költségvetésünkben ugy elhelyezhető, hogy attól az adózó polgárnak a haja szála se görbül meg.

S végre tudod-e, hogy ha mondjuk 3%-al több lenne a kvóta — az ellenzék se híresztel

A „BÁCSKA” tárcája.

ELETVIHARBAN.

I. Beborult.

Nem irok országos nehéz időről, közdolgokról, csak a magam sorsán tűnődöm egy keveset. Igaz, hogy az élet bajait csak elsőhajtnai szokás, nem pedig a nyilvánosság elé vinni, hol azon ugy sem segíthet senki. Ha tehát mégis szóvá teszem az én dolgomat, bajomat, azért cselekszem így, hogy felkeltsem másban, kit hasonló baj nem ért soha, a boldogító érzetet, hogy biztosan, nyugodtan és zavartalanul haladhat élete ösvényén. De különben is Laplace szerint: „a mit tudunk, az csekélység, a mit nem tudunk, az rengeteg”. Ebből a rengetegből hozok én ki egy sokak előtt ismeretlen képet, mert ha kedélyesen mondogatjuk el egymásnak, hol s merre járunk a nagyvilágban, mit látunk ott és tapasztaltunk itt, mikor életünk hajójának dagadt a vitorlája, miért ne mondhatnók el azt is, hol és mikor verődött a szirtre életünk hajója s miként feneklett az meg. Soha sem igenelném, ha valaki mindig csak jó módjáról beszélne, mert az éremnek is van másik fele s minden világosságnak meg van a maga árnyéka.

Ha többször elbeszéltem, milyen vigan haladtam a tenger sima tükreán, miért is ne mondhatnám el azt is szívesen, milyen volt az, mikor jött a tenger háborgása szélbűgás, életvihar és különböző hangon szólt a természet örök orgonája.

A mentők jelmondatát, hogy: mindannyiunkat érhet baleset, én azzal toldom meg: mindenki lehet az én bajom, sorsom jelöltje. Én is kinttően láttam. Hegyközpokról mérföldek távolságában fekvő városokat, völgy ölen rejtőzködő falvakat, ringó nagy tengeröblön is át, a tulsó partokat. És a mikor legjobban láttam és akkor is mikor szemem kezdett cserben hagyni, tehát akkor is, ekkor is, nagyon átéreztem a németek legnagyobb költőjének arany-igaz mondását:

„O eine edle Himmelsgabe ist
 Das Licht des Auges. — Alle Wesen leben

Vom Lichte, jedes glüchliche Geschöpf —
 Die Pflanze selbst kehrt freudig sich zum Licht“.

A testi bajok, gyötrelmek és szenvedések velünk együtt születvén, nemcsak együtt enyésznek el velünk, hanem kísérnek bennünket egész életünk folyamán s gyors egymásutánban ugy bukkannak fel előttünk, miként a delfinek, hajónk körül a tengeren. Fehér holló ritka számba megy az, kinek el nem akadt soha élete rozoga szekere, kit bölcsőjétől a világból való kimulásaig, testi baj nem ért utól, nem gyötört. A legkittünőbb gépnél is sokkal tökéletesebb emberi testi szervezettünket, éppen azért, mert olyan szálfnom, az élet esélyei és körülményei, könnyen zavarják meg s ugy terelik könnyen helytelen irányba is egész valónkát, miként a léghajót mozdítják a szélesapartok különféle helytelen irányba.

Röghöz tapadt gyarló emberek lévén, életünk szekere, melyen járunk az élet útját, ki-kizökenti a kátyuból, gyakran a véletlen is, és milyen nagy fáradságunkba kerül az, hogy a régi kerékgyámsba vissza zökkenjünk.

Még jó ha földi életünk bajai a csendesebb öreg korban kezdődve, akkor leselkednek utánnuk, mikor már betakarítottunk és szárazra vittük már, amit learattunk. Eletharcok után különben is edzettebbeké válva, többlet is állhatunk ki s könnyű pehelyként nem dobálhat, nem sodorhat bennünket ide-oda minden légáramlat, forgatag.

Öreg! Maga látott már eleget mondta az egyszeri szemorvos a paraszt-áruhába öltözött egyik Somsich grófnak, mikor már segíteni nem tudott. Csak ezt akartam tudni orvos ur! Most már felvehetem ismét saját rubámát és mehetek. Gyakran így kerül fáradságba még az is, hogy az igazat megtudjuk.

Még sokkal nagyobb volt ez a szembaj nálam, a munkabírás fő idején, mint volt az, ama öregnél. Kinek még látni kellett volna, tisztán látni sokat, kit életkedve, tudványa szárnyon vitt magasra, égbe nyuló jégbercek tetejére, ezernyi vést rejtő Oceánra, távol világrésekbe is és aki még mindezeknél is többlet vágott látni, tenni, írni, arra nézve minden esetre nagyobb baj volt, hogy homályba jutott, mint az orvos öreggnél, ki eleget látott már.

Életem harmincas* éveit* gázoltam csak s a legki-

tünőbb látásnak örvendtem, mely utazásaimon, ténykedéseimben, nagyon előnyömrre volt mindenben. Szabad szemmel elláttam a Rígiről Zürichig (7 mértföld), sőt Sorrentótól a ringó tengeröblön át Nápolyig. Láttam a Boszporusz valamennyi tószertü öblét, láttam a pyramis tetejéről a szép Nilus völgyet nagyon hosszan s messzire és láttam Jordánt is az Olajfák hegyéről. És ugyanezekkel a szemekkel, később nem ismertem meg azt, aki melettem elhaladt.

Még a hetvenes évek közepe táján, egy hótól fényes téli napon szomorú felfedezésre jutottam, egyik szememet dörszölvén, észrevettem, hogy a jobb szememen a látás kissé fátolyozott. A hó csillámának tulajdonítottam ezt és egy kis szemképrázásnál nem egyébként, de nyugtalanságomban, meglepetésemben addig próbálgattam az egyik-másik szemem tágra nyitását, míg sajnos, arról győződtem meg, hogy itt bizony baj van az egyik ablakon, fogyatékos lett a látás rajta.

Nem sokat vártam, hanem mint aki nagyobb bajt sejt, röptültem csakhamar Bécsbe, a jó öreg német dr. Arlt-hoz, ki azidőt ott méltóságokkal és érdemrendekkel kitüntetett híres egyetemi tanár s első szemorvos volt. Mindezt azonban senki sem nézte volna ki belőle, senki sem olvashatta le róla, olyan keresetlen egyszerűség volt az egész ember, beszédben és viseletben, akár egy jobb módu földesgazda, természetesen német kiadásban. A híres tudós sokáig nézegette, tiltkózgatva szememet, mikor egyszer csak megállapítván a bajt, szánakozva rám nézett, nagyot gondolt s azután kimondotta a végzetes szavakat, hogy: önnék uram! szürke hályog képződik a szemén. Cataracta. No ha a Kata rakta, gondolám, akkor már nem jó lesz. Villámcsapásként hatottak az orvos szavai én reám és mélyen megrendítettek. Majd ha megéri a hályog s ön már nem fogja tisztán láthatni kezén az ujjait, akkor jöjjön majd s megoperáljuk . . . folytatta az orvos, beszédét. Addig is folytassa tovább zavartalanul mcgszokott életmódját. Gondtalan életem így vált rögtönösen aggodalmassá, mely életkedvemet is nagyban csökkentette. Tehát ime, legerősebb oldalamon lettem sebhető.

Nincs még orvos, a ki rá jött volna, mitől ered a szürke hályog, a szemlencsének ez az elhomályosodása, megkeményedése. Mind azt mondja: megöszül mint a

többet — s ha e többletet neked adózó polgárnak kellene fizetned — a minthogy kimutattuk, hogy nem is kellene — mit jelentene ez neked pénzben kifejezve: egy-pár krajcár különbséget.

Gyöngén áll az olyan párt szénája, mely komoly dolgokról ily sületlenséget beszél neked kedves polgártársam. Ne vess rajta egyet s add ki neki az utat.

Politika.

Választási mozgalmak. A bódasági országgyűlési képviselő választókerület minden egyes községében a szabadelvű párt érdekeket tartott, amelyeken a párt képviselőjelöltjévé dr. Molnár Károly vármegyei tisztii főügyész egyhangulag kijelöltetett. A választókerület szabadelvű pártja nagygyűlést folyó hó 3-án szombaton tartja meg Hódáságon.

Uj képviselőjelölt. Dr. Lovász Márton, Ada község volt jegyzőjét az ó-kanizsai választókerület függetlenségi és 48-as programmal képviselőjelöltjéül proklamálta.

A képviselőház felosztása. Bánffy Dezső báró miniszterelnök tegnap a főrendiházban kijelentette, hogy a kormány szükségesnek találja a képviselőház felosztását és ebben az irányban előterjesztést tesz a királynak. A miniszterelnök ide vonatkozólag szó szerint a következőket mondotta: „Magára a kérdésre vonatkozólag válaszolhatom, miszerint igenis a kormány azon nézetben van, hogy ezen országgyűlést legközelebb feloszlatassa, illetőleg ez iránt a Felsőház urnak elhatározását kérje ki. Ebből következik, méltóságos főurak, hogy igenis lehetők tartom, hogy érdemleges ülést a méltóságos főurak ezen országgyűlés folyama alatt többé tartani nem fognak.”

A vidék és a főváros.

Zombor, 1896. október 1.

Most, a mikor nemzeti ünnepünk és ezredéves kiállításunk nagyobb számban vonzza körünkbe a külföldet: ismét előtérbe tolni, élénkebben érezhetővé válik kulturális életünk egy fájdalmas pontja: a vidék hátramaradottsága a fővárossal szemben. Az itt időző külföldi, a mikor eléggé megnézte a mi nap-nap után fejlődő gyönyörű, minden ízében modern fővárosunkat, miután konstátálta, hogy Budapest egyike Európa legszebb fekvésű, legmodernebb nagyvárosainak, az ország többi részét, vidéki központjainkat is ismerni óhajtja.

Felmerül a kérdés: meglehet-e az az idegen elégedve azzal, a mit lát? Dicsőségünkre szolgál nekünk az, a mit mutathatunk?

A felelet csak tagadó lehet.

Kétségtelen tény, tagadni sem lehet, el is mondták, megérták számtalanszor, hogy a rohamosan fejlődő főváros haladásával a vidék fejlődése lépést nem tarthat.

És ez természetes is.

A mi fejlődésünk kezdete, sajnos, nem nyúlik vissza messze mult időkre. Hosszu időközön át hiányoztak e nemzet életében azok a tényezők, melyek a kulturális fejlődésnek feltételei, melyek nélkül modern institúciókon felépült haladás lehetetlen. Nem volt meg szabadságunk, nem volt

haj. A hályog elnevezés is helytelen, csak az a való belőle, hogy szürke.

Hét év után szántam el magam az első szemüvegre Budapesten. Korai volt még az idő, azért a siker is csak időleges volt, pár évig tartott csak a helyreállított jó látás az operált szemem, mely azután lassanként meggyöngyült. Ezután nem vázolom a szükségessé vált második és harmadik operációt, a fájdalmas sebepedést és az ebből kifolyó s évckig elhúzódó bajokat és szenvedést, melyekhez járult még a sok különböző borogatás és mérges szerekekkel való becsipegetés. Örülök, ha én is kiverhetem esemből az atropint, pilocarpium, coliriumot, a bór- és camilla-borogatást, örülök, ha emlékezetem tárbázából kitehetem a mennyire lehetséges, az átélt életvihart, rossz időt s csupán csak a másik, balszemem műtétére és az ezzel járó nehéz időkre terjeszkedek ki.

Nehéz volt az elhatározásom eme második szemem operáltatásához, nehogy a hályog éretlensége folytán ismét korai legyen arra nézve is az idő. Tanácstalan álltam, nagy lelki tévovában. Vártam, csak vártam tenger időn át, 15 évig is vártam, míg megállapították szaktudósok a bécsi egyetemen, hogy ez olyan „Cataracta nigra” elnevezésű sötét szürke-hályog, mely egészen sohasem is érnek meg.

Erős tusa kezdődött most lelkemben. Mit tegyek? Aldozzam fel meglévő látóképességemet a bizonytalan sikerért? Az orvosok biztatására már nem adtam semmit, annyi balsiker után. A legjobb esetben is élő-balottként buvjam ismét hónapokig a besötétített szobákban? melyekből fut mindenki s alig állja csak kevés ideig. Ideges álmatlanság gyötörjön ismét évnegyedig, mint akkor? Mind e bajok és szenvedések és egyik bajból ki-fejlődött több bajon, a Keratitis bullosa fájdalmakon is átmentem már az első műtét után. Nagyon élénk színekre volna szükségem ezek ecseteléséhez, mely színeket itt használni egyáltalában nem akarok s csupán csak sorrendben így jegyzem fel: 1884. november 27. Extractio cataractarum secundum Graefe. 1885. márc. 30. Extractio liner. simpl. catar. secund. (iridencleisis). 1890. jan. 2. Iritis cronica et glaucoma secundarium. Márc. 22. Irridotomia (sphinterotomia). Junius 7. Keratitis bullosa. Ezt az utolsót legkeservesebben emlegetem meg.

Vértesi Károly.

(Folyt. köv.)

szilárd, megdönthetetlen alapokon nyugvó álladalmi életünk.

Mindössze harminc esztendeje sincs, hogy ez éltető erők birtokában megkezdhetjük az ország kulturális emelésének gigászi munkáját. Mi természetesebb, minthogy az egész erőmegfeszítés, az első évek egész munkája elsősorban a fiatal fővárosnak, Budapestnek érdekében történt. Hatalmas, fellendülő központ az ország szívében, hatalmas iparral, kereskedelemmel — ez az eszmény lebegett az első dolgok szeme előtt. Negyedszázad alatt két-három emberöltő munkáját végezték; az eredmény impozáns, csodálatos lett.

És e mellett a vidék nem fejlődött. A főváros lekötött minden szellemi és fizikai munkát, még a vidékét is.

Az előbbi viszonyok is a lehető legkedvezőtlenebbek voltak a vidékre nézve. Minálunk soha sem volt meg az a partikularizmus, mely Olasz- és Németországnak politikai tekintetben az egész középkoron át legnagyobb szerencsétlensége volt, megfosztván ez országokat az egység erejétől, de a melynek kulturális tekintetben meg volt az az üdvös hatása, hogy teremtett egy csomó központot, mely felé egy-egy terület gravitált, mi szükségképpen egy-egy ilyen központ fellendülésével volt összekötve. A művészet- és tudománykedvelő fejedelmek is kivették részüket e központok emelésében.

Ehhez hasonló viszonyok nálunk sohasem voltak, a magyar faj karakterében nem volt kifejlődve sohasem a városok alapítása iránt való hajlam; ezért játszanak nálunk oly jelentős szerepet a német iparúzó elemek a városok alapításában.

A vidék állapota régóta ismeretes, az orvoslás munkája is folyamatosan van.

De mintha ez az orvoslás nem volna elég gyors, nem volna elég intenzív. Kétségtelen az, hogy a munka e téren két tényező vállán nyugszik. A mig egyfelől az államnak elmulasztatlan kötelessége, a maga részéről mindent megtenni, hogy a vidék fejlődését előmozdítsa: másrészt viszont még sokkal inkább kell, hogy a kulturális és gazdasági fejlődés maguknak a városoknak szívükön fektüdjék.

És azt hisszük nem csalódunk, ha e pontnál keressük a gyógyulás lassúságának okát.

A kormány a vidéki városok fejlesztésére mindent megtesz. Pénzügyigazgatóságok, középiskolák nagymérvű felállítása, hidak építése, újabbban a kir. tábla decentralizálása, végül az egyes vidéki városokban bevezetett, folyamatban levő és tervbe vett állami építkezések, mindez mutatja, hogy a kormányzatában van ama kötelességnek, mely őt e téren terheli.

És mit mondhatunk ezzel szemben városainkról?

Sajnos, azt kell észlelnünk, hogy általánosságban nincs meg bennük a kellő élelmesség, hogy érdekeiket felismerjék, s hogy e felismert érdekeket elég hathatós erővel követni nem bírják. Társadalmi és politikai ellentétek gátolják az üdvös együttműködést és a vállvetett munkát, legtöbb városunkban.

Ez az oka annak, hogy a vidéken oly keveset tesznek a gyárpar fellendítésére. A mi gyár Magyarországon fennáll, annak nagy része a főváros közelében épült, az a kevés telep pedig, mely a vidéken áll fenn, csekély kivétellel idegen, külföldi pénzen épült, idegen pénzzel dolgozik, idegen a haszon is, melynek nagy része kivándorol az országból.

Maguk a városok ritka indolenciával ügygondolkoznak, hogy majd választanak ők kormány-párti képviselőt, kijár az egyet-mást a kormánytól; jut nekik egy-egy pénzügyigazgatóság a kormány jóvoltából, még katonaságot is kapnak, ha szépen megkérlik a minisztert; egyebet azután nem tesznek.

Ma-holnap lezajlanak az ünnepnapok, s igazán itt az ideje végre, hogy a magyar vidék annak tudatára ébredjen: mily fontos tényezője az állami fejlődésnek, a nemzeti fenmaradásnak az, hogy a vidék fejlődjék, hogy munkás, jómódu és élelmes legyen, hogy városaink kereskedelmi, ipari központokká váljanak, hogy céltudatos vezetés mellett, kiszabadítva magukat végre valahára a társadalmi és politikai ellentétek szétválasztó békói alól, vállvetve önérettel munkálkodjanak közre szűkebb hazájuk s általa egész nemzetük jövő boldogulására.

N. A.

Ujdonságok.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Tamás György zentai kir. járásbírói díjokat a halmi kir. járásbíróhoz irnokká nevezte ki.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Csiky Imre kulai kir. járásbírói aljegyzőt a kaposvári kir. járásbíróhoz helyezte át.

Leköszönt jegyzők. Dr. Lovász Márton adai és Eremitis Valyók bács-martonosi községi jegyzők állásukról lemondtak.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Csighi Endre újvidéki m. kir. adótitstet az orosházi m. kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Nyugdíjazás. A m. kir. pénzügyminiszter Ivanits Kálmán zombori pénzügyigazgatósági szemellenőrt 40 évet meghaladó szolgálata után nyugalomba helyezte; ebből az alkalomból Györfly Géza pénzügyigazgató a következő felmentvényt adta ki a nyugalmazott tisztviselő részére: „Tekintetes Ivanits Kálmán m. kir. pénzügyi szemellenőr urnak Zomborban. A m. kir. pénzügyminiszter ur öngyméltósága folyó évi szeptember hó 23-án kelt 69913 számú magas rendeletével őnt az 1885. évi XI. törvénycikk 20. §-a alapján, tekintettel 40 évet meghaladó beszámítható szolgálata idejére, legutóbb élvezett fizetésének teljes összegével, vagyis egyezer (1000) forinttal állandó nyugalomba helyezte. Erről okmányainak visszaadása mellett azzal a megjegyzéssel értesítettik, hogy 1000 frtnyi nyugdíja a folyó évi október hó 1-étől kezdve a zombori m. kir. adóhivatalnál egyidejűleg folyóvá tétetett, hol azt minden hó 2-án esedékes előleges havi részletekben kellően bélyegzett és Zombor szab. királyi város polgármestere által az életben létét igazoló záradékkal ellátott nyugtájára felveheti. — Nyugalmoztatása folytán őnt a kir. pénzügyigazgatóság szolgálata alól folyó évi szeptember hó 30-ikával felmentti s ez alkalomból 40 évet meghaladó buzgó és hű szolgálataért teljes elismerését nyilvánítja. A közügy napzámásai közül nagyon kevésnek jut osztályrészül az, hogy megszakítás nélkül 40 évet töltönn el terhes munkában, mert az örök harc, melybe a közszolgálat embereit bonyolítja, a legnagyobb részét idő előtt kifárasztja s a nyugalommal kevesetelő célpont előtt az örök pihenést adja meg. A Gondviselés kegyelme önmek megegedte, hogy a 40 évig tartó harcból győzedelmesen kerüljön ki s a nyugalom óráinak élvezetét egészében kezdheti meg; a nyugalom óráiban is őrizze meg ön szívében emlékképen azt a nemes gyönyört, mely hosszú szolgálata alatt terhes munkájában erőt adott: a hiven és becsülettel teljesített kötelesség öntudatát. Zombor, 1896. szeptember 28. Györfly s. k., pénzügyigazgató.”

Kaszinói közgyűlés. A zombori polgári kaszinó-egylet folyó évi október hó 4-én, azaz vasárnap, délelőtt 11 órakor, az egyet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárty: A választmány előterjesztése az egyet helyiségén fogatosított átalakítások tárgyában.

Kir. közjegyzők közgyűlése. A szegedi kir. közjegyzői kamara mult hó 20-án Újvidéken, a városháza kis tanácstermében tartotta évi közgyűlését. A kamara tagjai ez alkalomból szept. 19-én este a „Központ”-ban jöttek össze társas vacsorára, másnap pedig Szilágyi János kir. közjegyző adott tisztelettkre fényes ebédet.

Adók kiírása. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak 70483/1896. számú közlése szerint az 1896. évi egyenesadó kivétel valamennyi adónemre nézve befejeztetve, hivatkozással az 1883. évi 44. t. c. 36. §-ában foglalt rendelkezésre, Zombor szab. kir. város tanácsa részéről felhivatnak azon adózók, kik a mult évben már az adózók sorában előfordultak és így adókönyvecskéikkel már el voltak látva: adókönyvecskéiket kiegészítési, vagyis az 1895. év végével maradó hátralék vagy túlfizetés áthozatala, valamint a folyó 1896. évi előírásnak, esetleg netáni szaporodásnak vagy törlésnek bevezetése végett folyó évi november hó 15-éig és pedig az adójukat a városi adóponztárnál fizető adózók a város alóügyi osztályánál, — az adójukat a m. kir. adóhivatalnál közvetlenül fizető adózók pedig a m. kir. adóhivatalnál mutassák be. Ugyancsak a fentjelzett időn belül kötelezettenek azok az adózók is, kik a mult évben az adózók sorában már előfordultak, de adókönyvecskéjük bármily okból nincsen meg (elvesztett, beadványhoz csatoltatott stb.) vagy akiknek adókönyvecskéjük már be-telt: új adókönyvecske kiállítása végett szűtően a városi adóügyi osztályánál jelentkezni, mert a m. kir. pénzügyigazgatóság föltétlenül követeli, hogy minden adózó egyén adókönyvecskével ellátva legyen. E végből nevezett pénzügyigazgatóság fentemlített intézkedésében kijelenti, hogy azon adózók, akik adókönyvecskéiket kiegészítési végett be nem mutatandják, illetve új adókönyvecské kiállítása végett nem jelentkeznek, ezen mulasztásért a törvény értelmében 1—5 frtjig terjedő pénzbírsággal fognak megbüntetteni.

Statistika. A Zombor városi anyakönyvi kerületben szeptember havában született 50 fiú, 37 leány, összesen 87. Ezek között 11 törvénytelen születésű. A halálozási esetek száma 54. Föltűnő a halálozások száma a 0—5 év közötti gyermekeknél, kik közül 30-an haltak el. Házaságra lépett 8 pár, mig október és november eddig 40—40 pár jelentkezett az anyakönyvvezetőnél, kik Hymen rózsálcáit szándékoznak magukra venni.

Baromfikereskedésünk. Zomborban is, falun is láthatja a közönség, hogy egyes kereskedők mily nagy mértékben vásárolják össze a szárnyasokat. Nem régen van ez így, de hogy így van, mindenesetre jó dolog, mert ez a kevésbé méltányolt gazdasági ág most már föltötte emelkedik s a népnék jövedelmező keresetforrását képezi. Mindez abból az alkalomból jut eszükbe, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamarának idevonatkozó jelentését látjuk. A forgalom mérvét mutatja e szerint ezen üzletágban az, hogy a szegedi kamarai kerület vasuti állomásain föladatott 35,000 métermázs-a aprójóság, aminek értéke legalább kétfélmillió forintot tesz. Nagyobb mérvű kivétel ér el a tojáskereskedés, mig a vadakkal való kereskedés semmi jelentőséggel nem bír. Fölemlíthetjük itt még, hogy határozott fejlődés van ellenben a tollkereskedési forgalommal. Az alföldi baromfikereskedés fejlődő alakulásának igen erősen áll utjában a mindinkább növekedő szerbiai verseny, mely az idén lépett fel.

Ellenőrzési szemlék. A katonai ellenőrzési szemlék a Zombor szab. kir. város területén tartózkodó tartalékos legénység részére e hó 8-án és 9-én tartatnak meg.

Viriliták névjegyzéke. Vármegyénk igazoló választmánya a viriliták névjegyzékének megállapítása végett folyó hó 2-án ülést tart.

A kiállítás sokak falu tárgyai a nemzeti muzeumban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter fölkérte a vármegye törvényhatóságát, hogy a kiállítási sokak falu tárgyait engedje át a nemzeti muzeum néprajzi osztályának, a mihez a törvényhatóság bizonyára készséggel fog hozzájárulni.

Kerékpár...
zendő...
lünk a...
magyar...
A legka...
kezett:...
győztes...
Gillemo...
pécsi bi...
és a pe...
stiket be...
pestről...
Az ünne...
és kir...
Es...
30-án, s...
asszony...
asszony...
részéről...
az öröms...
folyama...
az ifju...
vendégs...
együtt...
Jo...
alapszab...
E...
gépkere...
Spitzer...
J...
és gya...
javára...
krajcárt...
a cimen...
ezen jár...
kultusz...
területi...
ellenőrz...
járuléko...
szedesse...
F...
részéről...
fegyver...
17. §-a...
vagyis 18...
hó 6-ig...
szemlére...
denki meg...
esetleg a...
fegyver...
felszólal...
alatt a be...
dők be, n...
séges iné...
a közigaz...
a felebbe...
vén, hogy...
a városi...
szóló adó...
venvény...
sítésétől...
adópénztá...
elmulaszt...
idézett t...
a közadók...
Mez...
kir. statis...
lévén, hogy...
nagy me...
menyeit...
annak ide...
hívásokba...
terjedelem...
ezen nagy...
frtnyi rend...
hetők meg...
általános...
miniszter...
tűzött elő...
hosszabb...
az eredeti...
lesz megs...
Orsz...
és 5-én...
Meg...
balkai ügy...
követett...
tényleg tart...
nagy bango...
sértó kife...
Árpád viv...
novicos...
tatta botr...
jával kikerg...
emberére...
és az odas...
alaposabb...
ben már kil...
és az ügy...
de még nem...
vetése óta...
menekült...
A vic...
vasut, ez...
napokban...
zombori S...
tendős Náci...
viseli, halt...
a fiu szörn...
a ns.-milit...
az a gond...
volna elzón...
Levetette...
Jött a kis...
szép cigány...
A cég...
cégtablák...
hol szóban...
egy barátja...
zomboriak...
— „Vendégl...
József hangsz...

Országos kerékpárverseny.

A zombori Kerékpár-Egyesület mindent elkövetett az általa rendezendő országos verseny sikere érdekében. Mint értesültünk a folyó hó 4-én tartandó országos versenyen a magyar kerékpár-sport minden rétege képviselve lesz. A legkötényebb kerékpárosok közül versenyezni jelentkezett: Filippovics Emil a budapest-pécsi távverseny győztese, Schwáb Béla, Eichorn Emil, Füstös, Kovács, Gillemont, Pompár, Aufricht stb. Képviselet lesz: a pécsi bicyclé klub, az ottani polgári kerékpár-egyesület és a pécsi atletikai klub. Vendégeként való megjelenésüket bejelentették: a Hunnia kerékpár-egyesület Budapestről; Szabadka, Szeged stb. városok kerékpárosai. Az ünnepély érdekességét nagyban emeli majd a cs. és kir. pétervárad 70. gyalogezred zenekara.

Eszküvő. Glaitz Pál nagy-szokoli tanító folyó hó 30-án, szerdán esküdtök örök hűséget Welker Ida kisasszonynak Uj-Szivacon. Násznapok voltak: a menyasszony részéről Sauer Ferenc eszterváci és a vőlegény részéről Kimann Károly ujszivaci jegyzők. Az esküvőt az örömsztülök házában nagy lakoma követte, amelynek folyama alatt Kohlenberger Károly m. kir. honvédszázados az ifjú párra ékes pohárköszöntőt mondott. A lakodalmi vendégsereg a legjobb kedvben a reggeli órákig maradt együtt.

Jóváhagyás. A deszpot-szent-iváni olvasóköri alapszabályait a belügyminiszterium jóváhagyta.

Eljegyzés. Földváry Mór zombori gazdasági gépkereskedő jegyben jár Spitzer Julia kisasszonnyal, Spitzer Jakab zombori gabonakereskedő leányával.

Járulékok az országos tanító-nyugdíj és gyám-alap javára. Tudvalevő, hogy ezen alap javára minden tanköteles gyermek a beiratkozásnál 15 krajcárt tartozik fizetni. Az állami költségvetésben ezen a címen tetemes összeg van felvéve, minthogy azonban ezen járulékok nem kellő pontossággal folynak be, a kultuszminiszter felhívta a törvényhatóságokat, hogy területükön levő iskolafenntartókat ez irányban szigorúan ellenőrizzék és különösen ügyeljének arra, hogy ezen járulékok minden tanulótól már a beiratkozásnál beszedessenek.

Fegyveradó. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tették, hogy az 1896. évre kivetett fegyveradóról szóló lajstrom az 1893. évi XXIII. t. c. 17. §-a értelmében 8 egymásután következő napon át vagyis 1896. évi szeptember hó 29-étől 1896. évi október hó 6-áig bezárólag a város adóügyi osztályánál közszemlére kitétetik azon célból, hogy a lajstromot mindenki megtekinthesse, netalán felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adókövetésekre vagy esetleges fegyver eltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse. A felszólamlások és észrevételek a fent kitűzött határidő alatt a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be, mely hatóság az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felebbeségeket pedig a közigazgatási bizottság elé terjesztendő, mely bizottság a felebbeségek felett véglegesen határoz. Megjegyeztetvén, hogy a fent kitűzött 8 napi határidő letelte után a városi adóügyi osztály által a kivetett fegyveradóról szóló adóívek minden egyes fegyveradó kötelesnek veendő mellét fognak kézbesíteni és az adóív kézbesítésétől számított 15 nap alatt a fegyveradó a városi adópénztárnál befizetendő. A kitűzött befizetési határidő elmulasztása esetén a szóban levő fegyveradó a fent idézett törvényeikk 20. §-ában foglalt rendelkezés szerint a község módjára végrehajtás útján fog behajtatni.

Mezőgazdasági statisztika. Az országos m. kir. statisztikai hivatal közli a következőket: Kivánatos lévén, hogy az 1895. évi VIII. t. c. alapján végrehajtott nagy mezőgazdasági-statisztikai felvétel tanulságos eredményeit tartalmazó munkalapot, amelyek — mint az annak idején kellő számban szétküldött előfizetési felhívásokban jelezve volt — körülbelül 840 folio ivnyi terjedelemben és 5 testes kötetben fognak megjelenni, ezen nagy terjedelm dacára erős vászoukötésben 10 frtnyi rendkívüli kedvezményes előfizetési áron szerzhető meg, hazai műveltségünk körében minél általánosabban elterjedjenek: a földművelésügyi m. kir. miniszter az eredetileg f. évi augusztus hó végére kitűzött előfizetési határidőt f. évi október hó végéig meghosszabbította, ezen határidő elteltével a munka csak az eredeti előfizetési árak négyeszeresére rugó bolti árban lesz megszerezhető.

Országos vásár. Apatinban október hó 4-én és 5-én országos vásár lesz.

Megszökött felségserető. Prodánovics szabadkai ügyvédjelölt és tartalékos katonatiszt felségserétét követett el és azután megszökött. Prodánovics, a ki tényleg tartalékos katonatiszt, a Pest-szálló éttermében nagy hangon a nemzetiségeket dicsőítette és e közben sértő kifejezésekkel illette a koronás királyt. Kükemezey Árpád vivótanár, a ki jelen volt az étteremben, Prodánovicsot rendreutasította és a mikor ez tovább is folytatta botránys viselkedését, Prodánovicsot a saját botjával kikérgette az utcára. A felségserető látván, hogy emberére akadt, az utcán segítségért kezdett kiáltozni és az odasietett rendőröknek közönlötte, hogy még alaposabb leckeiben nem részesült. Kükemezeyt ez ügyben már kihallgatták, jegyzőkönyvet is vettek fel vele és az ügyesség vizsgálatot indított Prodánovics ellen. De még nem hallgathatta ki, mert a felségserét elkövetése óta eltűnt Szabadkáról. Hír szerint Szerbiába menekült és így bajosan fogják kihallgatni.

A vicinális halottja. A baja-zombor-ujvidéki vasut, ez a szerény sebességgel haladó kis vicinális, a napokban egy emberéletet oltott ki. Boda Lacinak, a zombori Sándorék bandájából Laci hordárnak 17 esztendő Náci fia, aki anyja után a szép Dankó nevet viseli, halt meg a vicinális síneken. Ugy mesélik, hogy a fiu szörnyű módon elbusulva ballagott ki m. hó 29-én a ns.-militári országút tájékára, ott fogamzott meg benne az a gondolat, hogy akár a lassu vicinális révén is jó volna elzónáznai innen messzire — színt a másvilágra. Levette hát a kabátját, leterítette a sínekre és ráfeküdt. Jött a kis vasut és elgázolta. A Náci gyereknek illő szép cigánytemetést rendeztek az atyáinak.

A cégtáblák humora. Néha-néha még a cégtáblák is megmosolyogtatják az embert. Hol rajzban, hol szóban, de akad rajtuk egy kis komikum. Lapunk egy barátja pl. a következő három föliratot kapta le a zomboriakról: „Cs—r István szikvizgyár.“ (Bajai uton.) — „Vendéglős a pontyhoz.“ (Posta-utcában.) — „M. József bangszerkészítő és gyári raktár.“ (A belvárosban.)

Ülések a vármegyénél. A vármegyei község-jegyzői, valamint vármegyei nyugdíjkezelő választmány folyó hó 2-án, a közigazgatási bizottság pedig folyó hó 5-én ülést tart.

Október 4. A király ő felségének folyó évi október hó 4-ére nevenapja alkalmával a helybeli róm. kath. templomban d. e. 9 órakor, ezután pedig a gör. keleti templomban és végül a zsidótemplomban is istentisztelet lesz, melyeken a helyben lévő összes hatóságok és hivatalok, ugyszintén a katonaság tisztikara is jelen lesz.

Szégényből. L. helybeli varróleány a napokban megbetegedett, de betegsége oly tünetek között következett be, hogy a környezete egyszerre orvost is, bábát is hívott. Mielőtt még ezek megérkeztek, a leány kiment az udvarra, majd egy idő múlva ismét visszatért az ágyba. Az odaérkező orvos azonban rögtön fölismerte a helyzetet és konstátálta, hogy a beteg a titkolt szerelmi viszony természetes következményei állottak be, amit azonban az a világ elől eltakarni igyekezett. Meg is találták a gyermeket azon a bizonyos félreeső helyen, de már halva.

Sikkasztás a zentai árvapénztárnál. A „Zombor és Vidéke“ folyó évi október hó 1. számában ezen hangzatos cím alatt azt híreszteli, hogy Zentáról a napokban följelentés érkezett Mihályi János árvaszéki elnöktől, hogy az ottani árvaszéki pénztárt hűtlen kezek megdézsmálták. Mihályi János árvaszéki elnök rögtön Zentára sietett, ahol, amint halljuk, nagy sikkasztások nyomára jött, de azt még eddig titokba tartják. Ezel szemben biztos forrásból vett információink alapján közölhetjük, hogy az egész szenzációs hírből egy szó sem igaz, annak minden állítása légből kapott koholmány és minden alapot nélkülöz. Az árvaszéki elnöke az árvaszéki főszámvevő kíséretében Zentán járt ugyan és ott az évenként szokásos árvatári ügykezelési vizsgálatot tartotta meg és ennek folyamán semminemű „sikkasztás“, de még szabálytalanság nyomára sem akadt. Mégis nagy könnyelműség ily minden alapot nélkülöző szenzációs hazugságokat csupán „hallomás után“ nyilvánosságra hozni.

Örökösök kerestetnek. A temesvári kir. járásbírósal minálunk is meghirdeti, hogy egy Joanovits szül. Teofanovits Erzsébet nevű asszony halt meg, a ki után vagyon maradt ugyan, de az örökösök ismeretlenek. A ki tehát igényt tart az örökségre, az csak jelentkezzen.

Táncmulatság. Az apatini kereskedőifjak egy-lete holnap, október hó 3-án zártkörű táncmulatságot rendez.

A második tavasz. Lapunknak egy fiatal barátja virágos alfalyal állított be a szerkesztőségbe írjuk meg, — azt mondja — hogy újra itt van a tavasz. Hát bizony, ha pár nap óta olyan borongós idő nem járna, csakugyan abban a kellemes csalódásban ringatnók magunkat, hogy újra visszakiváncszott a tavasz. Láttunk a napokban mi is virágzó alfákat, még pedig többhelyt a zombori szőlők között, sőt valószínűleg a napjaink illatu orgonavirágát is. A szeptemberi mosolygó napsugár itt ott tévedése ejtette a könnyen virágzásra hajló orgonabokrokat, de söt virágot fakasztott a fiatal szívű vén alfák galyain is. Kistűtött a napsugár, hosszú esős napok után, ma mutatta magát újra, de csak rövid ideig. Most delután, a mikor a mi fiatal barátunk ezen sorokat írta velünk, megint csak föllegek mögé bujk a nap. Bizony kedves alfák, meg orgonabokrok, alaposan csalódtok, nem tavasz ez, csak a — vénasszonyok nyara, az is az esősebbek közül való.

Rizstermelésünk. Nem csak a búzája híres már a Bácskának, hanem a rizsje is. Ez a termelési ág is emelkedik lassan-lassan. Az idej évi eredménye a legjobb közé tartozik. Az időjárás kedvezett a rizsnövényre, az aratás is kielégítő eredményt nyújtott s a minőség is kitűnő volt. A pusztá-pékai rizstermelés most már mindinkább követésre talál és mindinkább több és több területet használnak föl erre a célra. Az eddig elért sikerhez nagyban hozzájárul a kis szatpári rizshántoló-malom berendezése és szakavatott vezetése. Természetesen nem elég nagymérvű még ez a fejlődés arra, hogy ez a mivelesi ág teljes jelentőségére emelkedjen. Es ennek az oka főleg abban keresendő, hogy egy új termelési ág sok nehézséget kell leküzdenie és főleg, hogy igen magasak a rizsföldek berendezésével járó első költségek.

Öngyilkosság. Gutyai Ferenc ó-szivaci 80 éves szabómester a napokban különösen módon lett öngyilkos. A lakásában lévő takaréktűzhely ajtajára egy posztó-esiköt erősitett meg és ezt nyakára hurkolta. Mire környezete észrevette, már halott volt. Tettének oka ismeretlen.

Művészet és irodalom.

Előfizetési felhívás. Türr Antal (Del Toró) vármegyei alszámvevő a „Zombor és Vidéke“ vasárnapi mellékletébe, a „Bácskai Karcos“-ba hosszabb idő óta ír tréfás bakaleveleket. Ezeket a leveleket a szerző most a „Zombor és Vidéke“ kiadóhivatala útján kötetbe foglalva kiadja. Az 5—6 ivnyi terjedelmű kötet megkárácson előtt meg fog jelenni s ára 1 korona.

Megyénk földrajza. Osztrogonác Ferenc 6-becsei tanító „Földrajzi előismeretek és Bács-Bodrogh megye rövid leírása“ című könyvecskéje került ki a napokban — II-ik javított kiadásban — a sajtó alól. E könyvecske első kiadását a lapok kedvezően fogadták, aminek tulajdonítható az, hogy ezen, a miniszterium és a magyar kath. püspöki hatóságok által kiadott tantervek szerint a megyei népiskolák III-ik osztálya számára megírt földrajz, mint tankönyv, 3000 példányban fogyott el rövid idő alatt. Oly siker ez, amelyet ritkán szokott tankönyv megérni. De mert jól volt megírva, mert írja alapos földrajzi ismeretekkel van fölrüházva, meg kellett érnie. A második javított kiadás lényegében megegyezik ugyan az elsővel, de az utazató és rajzoltat módszer tekintetében, valamint a földrajzi alapfogalmak ismertetéséhez szükséges szemléltető és térképekkel való illusztrálás felől sokkal nagyobb tétet fog magának hódítani az elsőnél. — Hogy valaki könnyvet írjon, két lényeges feladat szükséges hozzá. Először az önismeret, másodsor pedig azoknak az ismerete, akiknek számára a könyv íródik. Ugy látszik, hogy Osztrogonác Ferenc ezekkel a feladatokkal teljesen tisztában volt, mert e könyvecskét megírandó, nem akart a tudakosság lajtorján a delibábok csalóka légkörébe felemelkedni, hanem csak annyit acott, amennyit a határok túllépése

nélkül adni kellett, de azt olyan alaposan, olyan zamatos gyermeki nyelvezettel és magyarsággal adta, hogy könnyvet nemcsak tanulni, de olvasni is valódi élvezet. A gyermekek e könyvecskéből — lelkiismeretes tanító vezetése mellett — könnyedén elsajátíthatják mindazt, amire a további önképzésnél szükségük van, de mindenekelőtt megtanulhatják saját megyéjüket alaposan ismerni. A művecske 6 részből áll. Es pedig: az első rész az előismereteket adja pontosan részletezve, a második rész a járásokat ismerteti könnyedén, a harmadik a megyét tárgyalja rövid, de élénk vonásokkal, a negyedik az országról, az ötödik a földrészekről és a hatodik a földről szóló tájékozottsággal. A könyvecskéhez egyéb térképeken kívül — tiszta és könnyen áttekinthető alakban — a megye és Zombor város térképe is csatolva van. E könyvecskét, melynek tenorja: „nem sokat, de alaposat adni“, — tiszta lelkiismerettel ajánlhatjuk a tantervek és különösen a tanítók figyelmébe, kik ezt a III-ik elemi osztályban nagy sikerrel használhatják. A csinosan kiállított művecske Kollár A. bajai könyvkereskedő kiadásában jelent meg és az ára csekély: 20 krajcár.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 27-iki száma 19 képpel jelent meg s e szám legnagyobb részét a Vaskapura vonatkozó képek és részletes leírások töltik be. E szám közleményei ezek: A Vaskapu megnyitása (képekkel: a Vaskapu a szabályozás előtt, Drenkova, a Kazán szoros, Ada-Kaleh szigete, Hary Gyula rajzai, a Vaskapu-esatorna, Orsova Erdélyi legújabb fényképei után és a Vaskapu-szabályozás térképével). — „Honvédek emléke.“ Költemény Lampérth Gézáról (képpel). — Regénytár: „Az eltűnt.“ Regény. Irta Szívós Béla (Linek Lajos rajzaival); „Hires asszonyok.“ Történeti rajzok (Jósépline császárné arcképével). — „Török állatok.“ Eredeti tudósítás Konstantinápolyból. Dr. Pröble Vilmostól. — „A pápai honvédszobor“ (képekkel). — „A községi ezredévi emléke“ (képpel). — A szíriai keresztényekről — a kurdok elől elmenekült s most Budapesten tartózkodó szíriai pap elbeszélése után (szíriai fényképek másolataival). — „A királyi serlegek“ (képpel). — „Ezredévi ünnepélyek.“ — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes beti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre csak 1 frt 20 kr.

A kiállítási falu.

A reggeli órákban indultam el hazulról, hogy az előre célul kitűzött kiállítási falut megtekintsem, mely a különböző csoportok és csarnokok között egyike azon érdekes látványosságnak, melyekből az ember bő tapasztalatokat szerez, mivel e faluban Magyarországot lakó összes nemzetiségek háza, az udvarokkal, kertekkel és az ehhez tartozó berendezésekkel együtt képviselve vannak.

Az Andrássy-ut végén lévő főbejárónál mentem a kiállítás területére, honnan egyenesen haladva, a városi-igeti nagy fő felett vezető állandó hidon menék végig, melynek folytatását a kiállítási nagy körút képezi. Ez uton a közlekedést a távolabbi helyekre földföldi vezetékkel működő keskeny vágányon haladó villamos vaspálya eszközli.

A kiállítási uton vagy 30—40 lépést téve, szembe-
tűnik egy vöröses sárga kis házíók, mely a „Rubatár“ elnevezést viseli. Itt balra kanyarodva, a kiállítási falu egyik utcájában vagyunk, melyhez még két utca és egy kisebb meg egy nagyobb tér tartozik.

Az ember tényleg azt hinné, hogy egy kicsinyke falucsakában van.

Az alacsony házak s az ezekben lévő kutak, padlások, felszerek, kamrák, istállók, galambduok, a homokos utcák, a zöldellő fák s a majd minden házban lévő kakasok időközönkénti meg-megszólása, a galambok bűgása eleven, valódi falut varázsol az ember szeméi elé; delibáb módjára megcsalja a szemlélt, kiváltképen a falusi embert, ki a világért sem kételkednék abban, hogy ez nem eredeti falu, hanem csak bizonyos időre vagyon fölépítve.

Oly eredetien, oly hűen van ez utánozva, hogy a vidéken megforgó embereket valószággal bámolatba ejti. Az egyes házak feliratai, a házképek, tetőzetek oly pompásak, hogy az ember ezt szemlélve, örömet nem tudja palástolni.

A falu mintegy 25 magán s egynehány közházból áll. A magánházak között megemlítendő: a sárosmegyei tót, a temesmegyei bolgár, a torontálmegyei szerb, a krassó szörénymegyei oláh, a hunyadmegyei román, a nyitrai megyei (haidouvai) német, az abauj-tornamegyei (metzenzéli) német, a szebenmegyei szász, a bács-bodroghmegyei sokak és a beregmegei ruthén ház.

Ezek volna az idegen nemzetiségek háza. A magyar házak a következők: a brassómegyei csángó, a veszprémmegyei (szent-gáli) magyar, a borsodmegyei matyó, a szabolemmegyei (búd-szent-mihályi) magyar, a zalamegyei (zebeckei), a nógrádmegyei palóc, a somogymegyei (csökölyi), a csikmegei székely, a kolozsmegyei kalotaszegi és a jász-nagy-kun-szolnokmegei (jász-apatí) ház.

A falu végén vagy egy fehérmegyei cigány-sátor. Az első és második utcába nyílik a debreceni csárda, hol a cigány buzza a szebbnél-szebb magyar nótat. Itt ezenkívül egy nagy zöldház, a kórház, mely „Gondviselés“ elnevezést visel; továbbá a nagytér közepén a templom, mely körül vásári bódék vannak, melyekben házi-iparcikkeket árúsítanak el. A templomtól északra fekszik a csinos községbáza, az anyakönyvezetói hivattal s e mellett a túzóltó mintaszertár. A templomtól jobbra találhatjuk a kisdédővót és az elemi iskolát s ettől északra jubász-kunyhók (breznyobányai, hortobágyi, bugaci stb.) láthatók.

Mindezekből kitűnik, hogy egy teljes faluról van szó, hogy e faluban minden képviselve van, akár a

háza külsejét, avagy ezek belsejét tekintjük. Erdemes mindenképp felelt a falut megnézni, erdemes az egyes nemzetiségek tisztaság, egyszerűség, cifraság, fényűzés szeretetét képviselni látni.

Az egyes házakban ott találjuk az illető vidékről való embert s a magyar embernek szinte jól esik, midőn hallja őket, hogy mindannyian magyarul is beszélnek, úgy a német, a sváb és a szász, mint a román, a tót, a ruthén, úgy a szerb, a bolgár, a vend, mint a sokác.

Teljesen elfáradtam, hogy elvégeztem a faluban tett sétámat s már ülőhely után tekintek, midőn megkondulnak a falu harangjai; — ez a déli harangszó.

Hazafelé baktatok s meg-megforgatom utközben agyamban, hogy otthon mi szépet, mi jót írjak majd a kiállítás faljáról, de csak — ebéd és pihenés után.

Harmat Jenő.

Szerkesztői üzenetek.

F-s, ó-Becse. Fogadja köszönetünket!

H. Jenő, Budapest. Fogadja köszönetünket! A tiszteletpéldány expedícióját iránt intézkedünk.

E. K. Pivnica. Megkaptuk. Köszöni fogjuk. Csak tessék szorgalmasan tanulni. Üdvözlét!

Mennyi, Ujvidék. Nincs minden költői érzék híján, de azért a közölletés mértékét nem üti meg. Keressen fel máskor is.

F-y-S-r, Baja. „Fuj a szél...” A szellő (nem szelő) elfújta a versét a papírkosárba. Vigyázzon, mert ha tovább is versel, az a „mégis szelő” még dühösebb lesz s valahogy majd önt is elfújja pennáitól és lantjától együtt. A „szelő” bizonyára azért mérges, mert on olyan vakmerő volt és azzal a kopott lanttal meg akarta énekelni.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó hegedű.

Egy lejátszott, jó hangú 3/4 hegedű eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatala ad. 3-1

Hirdetmény.

A rác-militicsai körállatorvosi állás, mely körböz Rác-Militicsen kívül Karavukova és Filipova községek tartoznak, megüresedett.

Az állás 600 frt évi fizetéssel van javadalmazva. A körállatorvost a megállapítandó látogatási napokon a községek látják el ingyen fuvarral.

Pályázók kérvényüket **október hó 31-éig** hivatalomban nyújtsák be.

Kelt Hódáságon, 1896. évi szeptember hó 25-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-2

1407. szám.

1896.

Árverési hirdetmény.

Gyulafalva község elüljárósága részéről ezenel közbíró tétetik, hogy a község tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi 20. t. c. 3. §-a alapján 1897. évi január hó 1-től kezdődő 6 egymásután következő évre nyilvános árverés útján **folyo évi október hó 11-én délután 3 órakor** Gyulafalva községházánál haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 25 frt.

A közelebbi feltételek a jegyzői hivatalban betekintheők.

Gyulafalva, 1896. évi szeptember hó 20-án.

Székely Sándor, jegyző. **Tóbiás Sándor,** bíró. 3-3

Pályázat.

Bács-Almás községben egy kántorsegédi állásra 1 évi próbaévre **1896. évi október hó végével** pályázat hirdettetik.

Javadalom: 400 frt, mely a község pénztárából havonként előre fiztetetik. Aki a zenében kellő jártassággal bír, mellékjövödelemre is számíthat.

A megválasztottnak kötelessége leend a kántort minden ténykedésében — betegülés esetén pedig a működő tanítókat is helyettesíteni, miért is csak okleveles tanítók pályázhatnak. A kérvények a bács-almásí rom. kath. iskolaszékre címezve főt. Tormássy Gábor ker. esperes urhoz Katymárra küldendők.

Az iskolaszék.

496. szám.

1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbíróóság 1895. évi 4585. számú végzése következtében Schumacher György javára Jámor Béla monostorszeghi lakos ellen 267 frt 35 kr s járulékaí erejéig 1895. évi augusztus hó 5-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 444 frtra becsült butor, ágyneműek, 1 tehén, 1 üsző, 3 sertés és zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az apatini kir. bíróság 5204/1896 sz. végzése folytán 267 frt 35 kr tökekövetelés, ennek 1889. évi május hó 24-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 58 frt 11 krban bíróság már megállapított költségek és 5 frt 5 kr árverési díj erejéig a monostorszeghi Ferenc esatornánál alperes lakásán leendő eszközökre **1896. évi október hó 26-ik napjának délutáni 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénztetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Apatinban, 1896. évi szeptember hó 24-én.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.

3045. sz. 1896.

Faeladási hirdetmény.

Alulírt hivatal részéről közhírré tétetik, hogy a palánkai m. kir. erdőgondnokság kezeleséhez tartozó:

Tovarisovai Bajszki-Gáj nevű erdő 34-ik tagjában:

I. részleten 46-52 hold

II. " 35-83 " "

III. " 46-52 " "

Bukini Marica nevű erdő 37-ik tagjában:

I. részleten 36-69 hold

II. " 42-27 " "

III. " 47-20 " "

Palánkai Popina nevű erdő 10-ik tagjában:

I. részleten 40-64 hold

II. " 42-95 " "

III. " 55-59 " "

IV. " 46-22 " "

kemény erdő fakészlete tuskóirtás kötelezettsége és a szerződési időtartam alatt a legeltetésnek szabad gyakorolhatása mellett felsőbb jóvábagyas fenntartásával **folyo évi október hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor** a palánkai m. kir. erdőgondnokság irodájában megkezdendő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladotni fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az egyes erdőrészek részletes becslése, illetőleg a kikiáltási árak az alulírt hivatalnál és a palánkai m. kir. erdőgondnokságnál a szokásos hivatalos órákban megtudhatók.

Apatinban, 1896. évi szeptember hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Friebert Mihály

uri szabó üzlete
Zombor, Gromon-utca Kossanics-féle ház.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. uri közönség becses tudomására hozni, hogy legfinomabb minőségű valódi angol téli felöltő és téli kabát szöveteim megérkeztek és üzletemben dús választékban megtekinthetők, hol is téli felöltők és téli kabátok a legizlésebb és legfinomabb kivitelben igen jutányos áron megrendelhetők.

Fiúöltönyök legolcsóbban és gyorsan készíttetnek.

A n. é. uri közönség pártfogását kéri

Friebert Mihály,

uri szabó.

8-7

Keil Alajos-féle
Padlózat-fénymáz
legkifutó mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr, 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs Arany-fénymáz
legjobb és leggyorsabb becsütő-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 kr.

Fehér fénymáz
legkifutóbb, gyorsasáradó és szagtalan mázó-szer mosdóasztalok, ablak-felülk, ajtók és butorok számára. 1 kis doboz 45 kr, 1 közép doboz 75 kr.

Mindenkor kapható: 12-11
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Ház- és földeladás.

Alulírtotnak Zomborban, Cservenka külváros, Bunyady-utca mentén — a szerb nagytemető közelében — fekvő 514. számú **lakháza**, a hozzá tartozó 5 hold hitűnő minőségű **szántó-földdel** együtt szabad kézöl eladó. — Bővebb felvilágosítást ad:

3-1 **Özv. Bérics Lázárné.**

FELTŰNÉST

kelt, amit a **Mogán Henrik** cég uri-, női- és gyermekruha divatarukban felmutatni képes. Ezenel van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt **Zomborban**, ezen **Zomborban** még ily dús választékban **nem látott ÁRU-RAKTÁR** szives megtekintésére meghívni, mert saját érdekében van minden vevőnek egy próba vásárlás által ezek valódi-gedését megnyerjem.

Tisztelettel

Mogán Henrik

Zombor, Kossuth-utca, Kossanics-féle ház.

Ujvidék, főutca.

ÁRJEGYZÉK:

50%-kal olcsóbb, mint bárhol és legalább oly szép mint rendelt munka.

Uraknak:

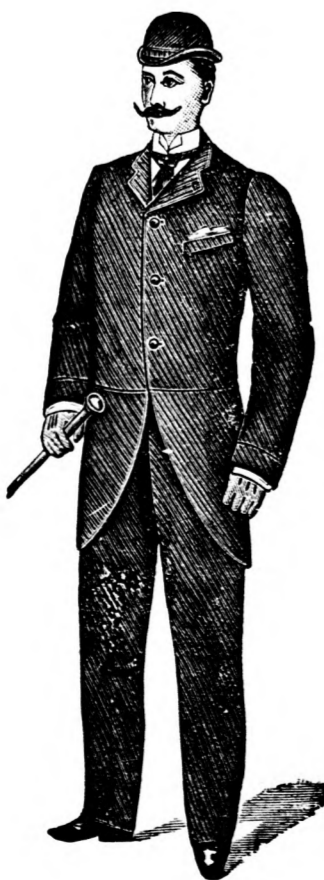
Gyermeköltönyök szövethől 3-10 évig	2.-frttól 10.-frtig.
Fü szövethöltönyök	4.- " 15.- "
Férfi " tiszta gyapjuból	6.50 " "
Legfinomabb jaquet-öltönyök	10.- " 30.- "
Legf. utcai, szalon- és frakk-öltönyök	17.- " 30.- "
Legelegánsabb felöltők	20.50 " 35.- "
Gyermek- és fü-felöltők	8.- " 22.- "
Priest. felöltők pervien és kamgarnból	2.25 " 14.- "
" liszterből	16.- " 22.- "
Uri nadrágok szövethől	6.- " 10.- "
	1.75 " 10.- "

Nők részére:

Női jaquet selyembéléssel	3.50 frttól 26.- frtig.
Leány " " "	1.50 " 18.- "
" esőköpenyek	2.50 " 12.- "
Női gallérok	2.- " 20.- "
Legelegánsabb női felöltők	7.50 " 30.- "

Ezeket kivül, addig míg a készlet tart, mélyen leszálított árak mellett, téli jaquettek, gallérok, felöltők, gyermek-köpenyek stb.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvmdájából

Egés Fél Negy A a illet szerk a lap

Egyes

EI

„H

Helybe

Egés

Fél é

Negy

Egés

Fél é

Negy

Előfz

és fia kö

A sza

nagyobb tu

hirt az egy

s a szabad

Rég n

szabadelvép

— az elvél

megyei sza

közeli válas

felvillanyozo

S ha

badelvépárt

latos a válas

érzelmeivel

sága felé ki

lasztottatok

Mig az

s jelöltkere

szabadelvép

kerületben a

Az a

földmivelésü

szertü jelölt

tartott érte

Kontur Béla

A

Oly gya

A vén a

S a csill

Miért? T

Két szö

Miénk it

Hogy ké

Csábos s

Nem is t

Szeretni

Mint abo

Kik lelki

Nem eső

— Hisz e

Csak néz

Álmát b

Oly gyak

A vén ak

S a csilla

Miért? T

Mert egys

És zügva

Cikázó vil

Zavarta m

S egytű

S az Ejj

„Belépni h

Hisz csoko